

PROGRAM PROFILAKTYCZNY W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2

IM. JANA PAWŁA II w STARACHOWICACH - na lata 2015-2020

I. WSTĘP

II. ODBIORCY

III. CELE OGÓLNE

IV. DOBÓR TREŚCI

V. REALIZATORZY

VI. PLAN REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO W KLASACH I – III

VII. PLAN REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO W KLASACH IV - VI

VIII. NAUCZYCIELE I RODZICE WOBEC ZADAŃ PROFILAKTYKI

IX. EWALUACJA PROGRAMU

I. Wstęp

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 roku każda szkoła publiczna zobowiązana jest posiadać i realizować program profilaktyki.

Prawo do włączania w wychowanie programów profilaktycznych dają szkołom rozporządzenia i ustawy.

1. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2000 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.
2. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
3. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.
6. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
7. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. O systemie oświaty.

II. Odbiorcy

Odbiorcami *Programu Profilaktycznego* są:

- Uczniowie
- Rodzice
- Nauczyciele

III. Cele ogólne

Po analizie wyników diagnozy wyłoniły się ogólne potrzeby, problemy, oczekiwania, które zredagowano w formie celów ogólnych.

1. Stworzenie warunków oraz kształtowanie motywacji, wiedzy i umiejętności zdrowego stylu życia, a także podejmowania działań na rzecz zdrowia własnego i innych.
2. Wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych
3. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.
4. Uświadamianie uczniom i rodzicom skutków zażywania używek.
5. Wspieranie uczniów którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne narażeni są w wyższym stopniu na rozwój zachowań ryzykownych.

Oprócz wyznaczonych celów zostały wypracowane cele strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.

STRATEGIA INFORMACYJNA

Cel : Dostarczenie dzieciom i młodzieży informacji na temat skutków zachowań ryzykownych (picie alkoholu, palenie papierosów, zażywanie narkotyków), tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru.

STRATEGIA EDUKACYJNA

Cel: Pomoc dziecku w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych.

STRATEGIA ALTERNATYW

Cel: Pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb (np: sukcesu, przynależności) oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (np: społeczną, sportową, artystyczną).

STRATEGIA INTERWENCYJNA

Cel: Pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu swoich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych. Podejmowane działania są głębsze i bardziej zindywidualizowane, skierowane na konkretne dzieci przeżywające trudności.

Cele te zostały uszczegółowione i przedstawione w formie zadań.

IV. Dobór treści.

Treści programu dobrane są z uwzględnieniem:

- wieku rozwojowego dzieci,
- programów nauczania,
- indywidualnych potrzeb dzieci,
- potrzeb środowiskowych.

V. Realizatorzy

Realizatorami *Programu Profilaktycznego* w klasach I – III są wychowawcy klas, ze względu na zasady kształcenia zintegrowanego. Nauczyciel może skorzystać z pomocy nauczycieli wspierających, głównie pedagoga szkolnego oraz zaproszonych specjalistów.

W klasach IV – VI odpowiedzialni za realizację programu są wychowawcy, nauczyciele. Istnieje możliwość zaproszenia do współpracy nauczycieli wspierających lub specjalistów w danej dziedzinie (np. pielęgniarka, policjant, kurator, pedagog, psycholog).

Szkoła w realizacji programu współpracuje z jednostkami samorządu terytorialnego, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, wojewódzkimi i powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, Policją, w szczególności przy opracowaniu diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka.

Przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Przez czynniki ryzyka należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

W oparciu o diagnozę nauczyciel lub wychowawca w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły wybiera formę, uwzględniając wykorzystanie aktywnych metod pracy.

Preferowane formy pracy to: interaktywne wykłady, warsztaty, treningi umiejętności, projekty, debaty, szkolenia, spektakle teatralne, kampanie społeczne, happeningi, pikników edukacyjnych, festyny i inne uwzględniające aktywne uczestnictwo realizatorów i odbiorców.

Forma realizacji zadań może być dobrana samodzielnie przez nauczyciela prowadzącego, zadania powinny zostać włączone do planu wychowawczego klasy.

VI. PLAN REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO W KLASACH I – III

Cele	Strategie	Zadania	Treści	Formy realizacji	Uwagi
Stworzenie warunków oraz kształtowanie motywacji, wiedzy i umiejętności zdrowego stylu życia, a także podejmowania działań na rzecz zdrowia własnego i innych.	Informacyjna	Uświadomienie znaczenia prawidłowego odżywiania.	<ul style="list-style-type: none"> - higiena i kultura spożywania posiłków, - rozróżnianie produktów jadalnych, - konieczność zjedzenia drugiego śniadania, - szkodliwość nadmiaru słodczy i innych popularnych produktów tj. chipsy, napoje gazowane sztucznie barwione, - znaczenie świeżości potraw i właściwych godzin posiłków, - prawidłowy jadłospis dziecka 	pogadanki, przygotowywanie niektórych posiłków, degustacja, tworzenie w grupach jadłospisów	nauczyciele samodzielnie dobierają sobie formy w zależności od możliwości
		Informowanie dzieci o skutkach palenia tytoniu, picia alkoholu, odurzania się narkotykami.	<ul style="list-style-type: none"> - wpływ nikotyny i alkoholu na organizm człowieka, - nadużywanie alkoholu a życie rodzinne, - działanie narkotyków na organizm człowieka (skutki), - nadużywanie alkoholu a życie rodzinne 	pogadanki na zajęciach, informacje w gazetce szkolnej, wyeksponowanie w bibliotece broszurek o szkodliwości używek	
		Prowadzenie edukacji prozdrowotnej, promocja zdrowego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> - rola sportu w rozwoju młodego człowieka, - znaczenie prawidłowej ilości snu, - znaczenie odpowiedniego stroju w czasie ćwiczeń fizycznych. - szczególnie zwracanie uwagi na choroby zakaźne np. grypa 	pogadanki na zajęciach zintegrowanych	
	Edukacyjna	Wdrażanie do dbałości o zdrowie i higienę.	<ul style="list-style-type: none"> - mycie rąk przed jedzeniem, - troska o czystość całego ciała, - mycie zębów, - przybory konieczne do zachowania higieny - właściwe nazywanie części ciała, - dbanie o czystość ubrania obuwia, - dostosowanie ubioru do pory roku, pogody i rodzaju wykonywanych zadań, - unikanie zbyt długiego przebywania na słońcu 	historyjki obrazkowe, dramy, ubieranie maskotek	

Stworzenie warunków oraz kształtowanie motywacji, wiedzy i umiejętności zdrowego stylu życia, a także podejmowania działań na rzecz zdrowia własnego i innych.	Edukacyjna	Prowadzenie edukacji rówieśniczej.	<ul style="list-style-type: none"> - dlaczego nie należy palić papierosów, - dlaczego nie należy pić alkoholu 	przekazywanie informacji o szkodliwości używek w czasie rozmów koleżeńskich, zabaw	
		Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i za innych.	<ul style="list-style-type: none"> - statut szkoły, - ocenianie w szkole 	ponoszenie konsekwencji swojego postępowania (kary i nagrody)	
	Alternatywna	Poprawienie aktywności fizycznej	<ul style="list-style-type: none"> - potrzeba spacerów, uprawiania sportów, jak odpoczywa rodzina – wspólne spacery na plac zabaw, do parku, lasu, organizowanie gier i zabaw, - zasady czynnego i biernego wypoczynku, - zachęcanie do uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych, - uczenie postaw prozdrowotnych 	pogadanki, czynne przykłady na zajęciach ruchowych, pogadanki, postawa nauczyciela	
		Higiena na zajęciach wychowania fizycznego.	<ul style="list-style-type: none"> - znaczenie zmiany stroju przed zajęciami i po zajęciami, - dostosowanie ćwiczeń ruchowych do możliwości uczniów 	ustalenie regulaminu pracy na zajęciach ruchowych	
Zapobieganie zachowaniom agresywnym.	Edukacyjna	Uświadamianie uczniom, co to znaczy, że tworzą klasę(wzmacnianie poczucia przynależności do grupy)	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie portretu klasy, - wypisywanie imion kolegów na wspólnej planszy, - wzajemne poznawanie, integracja grupy uczniów poprzez wykorzystanie zabaw integracyjnych 	zabawy integrujące zespół	wg pomysłów nauczyciela
		Przestrzeganie norm i reguł ogólnospołecznych.	<ul style="list-style-type: none"> - ustalanie z uczniami zasad i reguł, które muszą obowiązywać w klasie, - układanie kodeksu klasowego, - uczenie właściwych zachowań wobec pracowników szkoły, - zapoznanie z wybranymi treściami statutu szkoły 	wywieszanie propozycji zasad, wybór najważniejszych, akceptacja przez ogół	odczytanie i omówienie regulaminu występującego w statucie szkoły

Zapobieganie zachowaniom agresywnym.	Edukacyjna	Wdrażanie do konstruktywnego rozwiązywania problemów.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów między uczniami, - rozpoznawanie sytuacji trudnych, - rozpoznawanie przeżywanych emocji w związku z konfliktami, - umiejętne radzenie sobie w sytuacjach trudnych, - uczenie akceptacji i tolerancji (ćwiczenia komunikacji) 	pogadanki, dramy poprzedzone scenką z opowiadania	
		Kształtowanie nawyków zachowań adekwatnych do sytuacji.	<ul style="list-style-type: none"> - zachęcanie do zwracania się o pomoc w sytuacjach trudnych, - uczenie reagowania na zjawiska przemocy, - przestrzeganie przed niebezpieczeństwami mogącymi grozić ze strony innych 	zaproszenie policjanta na pogadankę dla uczniów oraz rodziców	
		Prowadzenie zajęć, w trakcie których uczniowie mogą rozwijać i wzmacniać umiejętności psychologiczne i społeczne (poznawać braki w zakresie różnych umiejętności i zacząć je trenować).	<ul style="list-style-type: none"> - umiejętność opierania się naciskom otoczenia, - umiejętność dobrego komunikowania się z innymi, - umiejętność radzenia sobie ze stresem (rozładowanie napięcia), - umiejętność rozwiązywania konfliktów, - uczenie sztuki odmawiania, - ćwiczenia jak rozładować złość, wściekłość nie krzywdząc innych, - kształtowanie postawy tolerancji, - rozwijanie umiejętności przyznawania się do błędów, - ukazywanie sposobów rozwiązywania konfliktów 	zajęcia warsztatowe na lekcjach, zajęcia z pedagogiem, zajęcia warsztatowe na zajęciach świetlicowych	
		Kształtowanie pozytywnej samooceny, postaw moralnych i własnej hierarchii wartości.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów z postaciami literackimi i żyjącymi, które mogą być wzorem do naśladowania, - uczenie rozpoznawania co jest dla mnie ważne 	podawanie wzorców do naśladowania, nagradzanie pochwałą za osiągnięcia, szczególnie uczniów o niskiej samoocenie	

Profilaktyka uzależnień.	Edukacyjna	Wskazywanie niebezpieczeństw związanych ze środkami uzależniającymi.	<ul style="list-style-type: none"> - zwracanie uwagi na rodzaje środków uzależniających, - wyjaśnienie pojęcia uzależnienie, - uczenie rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji 	pogadanka z pedagogiem szkolnym, scenki w opowiadaniach	nauczyciele samodzielnie dobierają sobie formę.
		Uświadomienie odpowiedzialności za własne zdrowie i przekonanie o możliwości wpływania na nie.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu, - rozwijanie świadomości jakie zachowania sprzyjają zdrowiu, jakie mu zagrażają 	konkurs na najciekawszą pracę plastyczną, opowiadanie, utwór muzyczny itp.	
	Informacyjna	Prelekcja dla rodziców na temat: „po czym poznajemy, że dziecko bierze narkotyki”.	<ul style="list-style-type: none"> - poinformowanie rodziców o zachowaniu człowieka pod wpływem narkotyków 	pedagogizacja rodziców	
		Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień oraz sposobu podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia uzależnieniem.	<ul style="list-style-type: none"> - sposoby przekazywania uczniom informacji na temat uzależnień, - uczenie jak zachować się gdy nauczyciel widzi, że uczeń jest pod wpływem środków psychoaktywnych 	Szkoleniowa Rada Pedagogiczna	
		Informowanie rodziców gdzie poza szkołą mogą szukać pomocy.	<ul style="list-style-type: none"> - podanie adresów i numerów telefonów placówek w mieście i w województwie 	wywieszenie informacji w gablocie, rozdanie ulotek na zebraniu	

Profilaktyka uzależnień.	Alternatyw	Oferowanie uczniom różnych atrakcyjnych zajęć (coś zamiast picia alkoholu, palenia papierosów, czy agresji).	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawienie oferty zajęć pozalekcyjnych oferowanej przez szkołę, i inne instytucje, - ukazywanie przykładów atrakcyjnego spędzania czasu wolnego w domu, - rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów w ramach prowadzonych zajęć w szkole i poza nią, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej - informowanie o potrzebie pomocy innym ludziom, - akcentowanie wartości życia i zdrowia 	<p>czynny udział dzieci w pracy kół zainteresowań, udział dzieci w zajęciach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sportowych, - na basenie - w świetlicy, <p>udział uczniów w różnych akcjach</p>	
	Interwencyjna	Obserwowanie uczniów, wyłonienie osób potrzebujących pomocy.	<ul style="list-style-type: none"> - zwracanie uwagi na zachowanie uczniów i reagowanie na niepożądane przejawy zachowania 	obserwacja zmian w zachowaniu, gorsze stopnie, duża ilość opuszczonych lekcji	
		Współpraca z rodzicami, poznanie sytuacji rodzinnej dziecka.	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania z rodzicami, - prowadzenie rozmów 	rozmowy indywidualne z rodzicami dziecka, wywiady środowiskowe	
		Współpraca z poradnią psychologiczno- pedagog.	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy z pedagogiem, - rozmowy z psychologiem, - konsultacje i zasięgnięcie porad w PPP 	spotkania psychologa z rodzicami dziecka, spotkanie psychologa z dzieckiem, konsultacje nauczycieli z PPP	
		Podjęcie działań mających na celu zmianę sytuacji rodzinnej dziecka.	<ul style="list-style-type: none"> - systematyczna współpraca wychowawcy z rodziną dziecka, - informowanie instytucji o potrzebie pomocy dziecku, - podejmowanie współpracy z instytucjami wspomagającymi działania szkoły i wspomagającymi funkcjonowanie rodziny 	spotkanie rodziców z pedagogiem i psychologiem, interwencja Opieki Społecznej, Policji	

Profilaktyka uzależnień	Informacyjno - edukacyjna	Prelekcje, pogadanki, dyskusje dla rodziców, których dzieci wykazują objawy zaburzonego zachowania.	<ul style="list-style-type: none"> - uczenie jak rozmawiać z dzieckiem przeżywającym zaburzenia, - sposoby pomocy dzieciom z zaburzonym zachowaniem, - uczenie jak zapobiegać powstawaniu patologii wśród dzieci, - jak postępować z dzieckiem uzależnionym 	pedagogizacja rodziców	
		Stosowanie procedur postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożeń dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z procedurami postępowania w sytuacjach zagrożeń 	szkolenia nauczycieli	

VII. PLAN REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO W KLASACH IV-VI

Cele	Strategia	Zadania	Treści	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Uwagi
Stworzenie warunków oraz kształtowanie motywacji, wiedzy i umiejętności zdrowego stylu życia, a także podejmowania działań na rzecz zdrowia własnego i innych.	Alternatyw	Kształtowanie zachowań prozdrowotnych i zdrowego stylu życia.	Kształtowanie postaw dbałości o własny organizm, <ul style="list-style-type: none"> - poznanie zasad higieny psychicznej i fizycznej okresu dojrzewania, - prawidłowe odżywianie, - bezpieczeństwo i pierwsza pomoc, - utożsamianie się z akcjami ogólnopolskimi, - sposoby spędzania czasu wolnego 	zajęcia warsztatowe na godzinie wychowawczej: pogadanki, akcje klasowe, udział w akcjach ogólnokrajowych	wychowawca, nauczyciel wdz pielęgniarka	zgodnie z planem pracy wych.	
				gazetka szkolna informacje na tablicach szkolnych	opiekun szkolnego samorządu opiekun PCK	listopad, kwiecień	
				rozgrywki klasowe	nauczyciel wychowania fizycznego	zgodnie z planem pracy	
	Informacyjna	Informowanie dzieci o skutkach palenia tytoniu, picia alkoholu, odurzania się narkotykami.	<ul style="list-style-type: none"> - wpływ nikotyny i alkoholu na rozwój człowieka, - używanie a nadużywanie alkoholu, - skutki zażywania narkotyków 	pogadanki na godz. wych., informacje w gazetce szkolnej, wyeksponowanie w bibliotece broszurek o szkodliwości używek	wychowawcy klas, pedagog bibliotekarz, nauczyciele kl. IV-VI	zgodnie z planem pracy wych.	

	Edukacyjna	Prowadzenie edukacji rówieśniczej.	<ul style="list-style-type: none"> - zainteresowanie klasą jako środowiskiem społecznym, - propagowanie przez rówieśników pozytywnych wzorów zachowań, - zachęcanie do pomocy koleżeńskiej 	przekazywanie informacji o szkodliwości używek w czasie rozmów koleżeńskich, zabaw przez przeszkoloną grupę uczniów, która jest lubiana wśród kolegów i ma autorytet	wychowawca klasy		
	Edukacyjna	Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i za innych.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie ze statutem szkoły, - zapoznanie z procedurą postępowania wobec nieletnich, - angażowanie młodzieży w działalność charytatywną, 	ponoszenie konsekwencji swojego postępowania (kary i nagrody).	wychowawca klasy		
Zapobieganie zachowaniom agresywnym.	Edukacyjna	Kształtowanie pozytywnej samooceny, postaw moralnych i własnej hierarchii wartości.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie charakteru, - wzmacnianie poczucia własnej wartości, - budowanie systemu hierarchii wartości, 	podawanie wzorców do naśladowania, nagradzanie pochwałą za osiągnięcia, szczególnie uczniów o niskiej samoocenie	nauczyciele klas IV - VI		
		Budowanie poczucia wartości samego siebie i silnych tożsamości.	kształtowanie i rozwijanie umiejętności dostrzegania swoich mocnych stron i prezentowanie ich, tworzenie atmosfery bezpieczeństwa sprzyjającej ujawnianiu przez uczniów osobistych przemyśleń i przeżyć	inscenizacje na godzinach wychowawczych	wychowawca	wg planu	
				wypracowanie szkolne dla uczniów kl. IV-VI	nauczyciel języka polskiego	jeden raz w ciągu roku	

		Prowadzenie zajęć, w trakcie których uczniowie mogą rozwijać i wzmacniać umiejętności psychologiczne i społeczne (poznawać braki w zakresie różnych umiejętności i zacząć je trenować).	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności interpersonalnych, - kształtowanie asertywnych zachowań wobec różnych sytuacji społecznych - kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem - kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji 	zajęcia warsztatowe na godz. wychowawczych, zajęcia warsztatowe na zaj. świetlicowych	wychowawcy klas, wychowawca świetlicy, pedagog		
	Informacyjna	Eliminacja zachowań agresywnych i przemocy.	uświadomienie, że wszelkie zjawiska przemocy i agresji są naruszeniem dóbr i praw człowieka	zajęcia grupowe wg własnych scenariuszy, inscenizacja profilaktyczno - wychowawcza	nauczyciele kl. IV-VI wychowawca, pedagog	wg planu	zajęcia poprzedzone teorią
Zapobieganie zachowaniom agresywnym.	Interwencyjna	Współpraca z rodzicami w celu rozwiązywania problemów ich dzieci.	- prawna pomoc instytucji	indywidualne rozmowy nauczyciela z rodzicem, kontakty z instytucjami pozaszkolnymi	wychowawca, pedagog, zaproszony policjant	jeden raz w ciągu roku	
			- doskonalenie nauczycieli	samokształcenie, udział w szkoleniach	dyrektor szkoły, edukator zewnętrzny	jeden raz w ciągu roku	dostosowana do potrzeb grupy
	Alternatyw	Integrowanie zespołów klasowych.	<ul style="list-style-type: none"> - układanie i przestrzeganie norm klasowych, - organizowanie wspólnych imprez klasowych, wycieczek, biwaków 	udział w klasowych imprezach kulturalno rozrywkowych, organizowanie wycieczek	nauczyciel wychowawca wraz z innymi wspierającymi nauczycielami	wg planu	

		Umożliwienie dzieciom wykazania się swoimi zdolnościami umiejętnościami.	<ul style="list-style-type: none"> – organizowanie kół zainteresowań 	organizowanie konkursów szkolnych	nauczyciele klas IV - VI	w ciągu roku	
Uświadomienie uczniom i rodzicom skutków zażywania używek.	Edukacyjna	Kształtowanie zachowań asertywnych.	<ul style="list-style-type: none"> – rozważanie kwestii presji społecznej, w jakiej znajduje się osoba odmawiająca, – poszukiwania sposobów radzenia sobie w takich sytuacjach, – ćwiczenie umiejętności odmawiania 	własne propozycje scenariuszy, konkurs na najciekawszy plakat, scenki, dramy, konkursy wiedzy na temat zachowań asertywnych	pedagog, wychowawcy świetlicy, wychowawcy, nauczyciel przedmiotu, katecheta	wg planów pracy, wychowawczych, jeden raz w semestrze	
	Alternatyw	Oferowanie uczniom różnych atrakcyjnych zajęć.	<ul style="list-style-type: none"> – koła zainteresowań, – udział w olimpiadach i konkursach – zajęcia pozalekcyjne – rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów w ramach prowadzonych zajęć w szkole i poza nią, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej 	czynny udział dzieci w różnych zajęciach pozalekcyjnych, pracy kół zainteresowań	nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań		

Uświadomienie uczniom i rodzicom skutków zażywania używek.	Informacyjna	Dostarczanie uczniom i ich rodzicom wiedzy na temat skutków stosowania używek.	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie uczniom, czym jest nałóg, - uświadomienie najczęstszych motywów uzależniania się, - zapoznanie z przyczynami palenia papierosów w młodszym wieku i konsekwencjami zdrowotnymi w przyszłości, - uświadomienie, jaki jest wpływ alkoholu na nasz organizm, - utrudnianie uczniom dostępu do papierosów i alkoholu 	pogadanki, zajęcia edukacyjno-wychowawcze, warsztaty dla uczniów klas starszych	nauczyciele, wychowawcy z udziałem rodziców i pedagoga lub policjanta	jedno spotkanie w ciągu roku dla rodziców, uczniów klas IV - VI	
		Prelekcja dla rodziców na temat: „Po czym poznajemy, że dziecko sięga po środki odurzające, uzależniające ”.	informowanie rodziców o zachowaniach, które mogą świadczyć, że dziecko sięga po środki zmieniające świadomość(środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych)	pedagogizacja rodziców	wychowawca, policjant pedagog	wg potrzeb	

		Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień oraz sposobu podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia uzależnieniem.	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie rad szkoleniowych przez przeszkolonych nauczycieli, - spotkanie ze specjalistą d/s nieletnich - kontakt z instytucjami udzielającymi pomocy specjalistycznej 	Szkoleniowa Rada Pedagogiczna	pedagog, policjant specjalista d/s nieletnich	wg potrzeb	
Uświadomienie uczniom i rodzicom skutków zażywania używek.	Informacyjna	Informowanie rodziców gdzie poza szkołą mogą szukać pomocy.	Podanie numerów telefonów i adresów placówek w woj. świętokrzyskim.	wywieszenie informacji w gablocie, rozdanie ulotek na zebraniu	pedagog	na bieżąco	
	Interwencyjna	Obserwowanie uczniów, wyłonienie osób potrzebujących pomocy.	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy z uczniami potrzebującymi pomocy, - informowanie rodziców o problemach dziecka, 	obserwacja zmian w zachowaniu, gorsze stopnie, duża ilość opuszczonych lekcji, (współpraca nauczycieli)	wychowawca klasy, nauczyciele uczący ucznia	na bieżąco	
		Współpraca z rodzicami, poznanie sytuacji rodzinnej dziecka.	<ul style="list-style-type: none"> - stwarzanie przez nauczycieli- wychowawców sytuacji sprzyjających poznanie środowiska domowego dziecka, 	rozmowy indywidualne z rodzicami dziecka, wywiad środowiskowy	wychowawca klasy, pedagog, pielęgniarka	wg potrzeb	
		Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagog.	<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, - kierowanie na badania specjalistyczne, 	spotkanie psychologa z rodzicami dziecka, spotkanie psychologa z dzieckiem, konsultacje n-li z PPP	psycholog z poradni	na bieżąco	

		Podjęcie działań mających na celu zmianę sytuacji rodzinnej dziecka.	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualne podejście do ucznia, - kontakt z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie 	spotkanie rodziców z pedagogiem i psychologiem, interwencja Opieki Społecznej, Policji	Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja,		
		Szkolenia i warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców, których dzieci przeżywają zaburzenia zachowania.	<ul style="list-style-type: none"> - sposoby pomocy dzieciom z zaburzonym zachowaniem, - uczenie jak zapobiegać powstawaniu patologii wśród dzieci 	szkolenie rodziców	psycholog, pedagog	wg potrzeb	
	Interwencyjna	Stosowanie procedur postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożeń dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> - uwzględnianie w codziennej pracy procedur postępowania, - rady szkoleniowe na temat zagrożeń 	szkolenia nauczycieli	dyrektor, edukator zewnętrzny		

VIII. NAUCZYCIELE I RODZICE WOBEC ZADAŃ PROFILAKTYKI

Najważniejszymi osobami wpływającymi na dzieci i młodzież są rodzice i nauczyciele. Dlatego właśnie oni muszą posiadać wiedzę na temat wszelkiego rodzaju zagrożeń i umiejętność wspierania dziecka w rozwoju.

Zadaniem nauczycieli jest zatem poszerzanie wiedzy z zakresu profilaktyki, zapoznawanie się z aktualnymi rozporządzeniami ministra, wybranymi aktami prawnymi dotyczącymi tej problematyki poprzez:

- prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji odurzających oraz podejmowania szkolnej interwencji
- doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki używania środków i substancji odurzających, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego
- doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych
- wymiana doświadczeń w dyskusjach
- rozpoznawanie istniejących problemów i potrzeb środowiska za pomocą różnorodnych metod (ankiety itp.)
- konferencje szkoleniowe z udziałem osób wspierających pracę szkoły np. psychologa, pedagoga, logopedy
- samokształcenie - uczestnictwo w różnego rodzaju formach doskonalenia zawodowego związanego z tematyką profilaktyki, studiowanie odpowiedniej literatury

Ponadto na **spotkaniach wychowawców z rodzicami** poruszane będą w formie prelekcji, dyskusji zagadnienia:

Podnoszące wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii i prawa:

- Wybrane akty prawne np. z zakresu praw dziecka, bezpieczeństwa, prawa karnego i opiekuńczego
- Podstawowe prawidłowości rozwojowe dzieci w określonym, interesującym rodziców wieku
- Przyczyny niepowodzeń szkolnych uczniów i sposoby radzenia sobie z nimi
- Przyczyny występujących obecnie zaburzeń w zachowaniu (dokuczanie, agresja, itp.)
- Deficyty rozwojowe i radzenie sobie z nimi (dysleksja, zaburzenia analizatorów, nadpobudliwość itp.)
- Patologie społeczne (narkomania, alkoholizm, sekty)
- Procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia (papierosy, alkohol, narkotyki i inne środki odurzające) w tym konsekwencje prawne związanych z naruszeniem przepisów ustaw o zapobieganiu alkoholizmowi, narkomani

Kształcące umiejętności wspierania rozwoju dziecka:

- Rozoznanie w potrzebach własnych dzieci
- Poznanie sposobów zaspokajania potrzeb
- Kierowanie procesem uczenia się
- Organizacja czasu dziecka (czasu pracy i czasu wolnego)
- Umiejętność porozumiewania się z dzieckiem i osobami dorosłymi
- Wspólne planowanie i spędzanie czasu w domu i szkole
- Radzenie sobie z konfliktami i negatywizmem dziecka

IX. Ewaluacja programu.

Ocena efektów realizacji *Programu Profilaktycznego* będzie obejmować odbiorców: uczniów, rodziców, nauczycieli.

Uczeń w wyniku realizacji programu:

- radzi sobie z przejawami przemocy (zminimalizowanie zachowań agresywnych)
- wie jakie obowiązują normy zachowania i stara się ich przestrzegać
- potrafi być asertywny - umie powiedzieć NIE
- zna swoją wartość, decyduje o sobie i potrafi ponieść konsekwencje własnych decyzji
- jest otwarty na siebie i innych
- zdaje sobie sprawę z zagrożeń otaczających nas w świecie

Rodzic w wyniku realizacji programu:

- dostrzega negatywne i pozytywne sygnały zachowań swojego dziecka
- potrafi pomóc swojemu dziecku

Nauczyciel w wyniku realizacji programu:

- poszerza wiedzę z zakresu profilaktyki

- wykorzystuje wiedzę z zakresu profilaktyki w planach pracy wychowawczej w poszczególnych klasach
- wykorzystuje wiedzę i umiejętności w trakcie pedagogizacji rodziców na spotkaniach klasowych i indywidualnych
- bierze udział w różnych formach doskonalenia zawodowego z zakresu profilaktyki

Program opracowała: mgr Ewa Kowalczyk